

III. fejezet

I skola, gyermekkor

Nem lehet a hajdanvolt gyermekek képeit meghatottság nélkül nézni.

Itt van például 1910-ből a IV-V. és a VI. osztály közös fényképe. Rajtuk az akkori Újhartyán fiatalsága, reménysége, jövője. A neveket ma már csak azok tudják, akiknek az ősei, déd- és nagyszülőjük a képen látható. Közülük valószínűleg már mindenki itt hagyott bennünket. Felnőttek, házasodtak, küzdöttek a családjukért, háborúban a hazáért, meghaltak a frontokon, a szerencsésebbek hazatértek, felnevelték gyerekeiket, emlékeztek, megöregedtek, aztán elmentek.

Ők ma már csak emlékek, és az emlékek is gyorsan halványulnak az utódok emlékezetében. De a rögzített pillanat itt maradt nekünk, szigorú tekintetű tanító bácsikkal, tanító kisasszonyokkal, akik nem ismerték a mai – úgymond – korszerű oktatási formákat, mégis meg tudták tanítani a gyermekeket a tudományokra, az erkölcsre, a hagyományok tiszteletére és az öregek megbecsülésére.

III. Kapitel

Schule, Kindheit

Man kann die Bilder der ehemaligen Kinder nicht ohne Ergriffenheit besichtigen. Hier ist zum Beispiel das gemeinsame Bild der IV-V. und VI. Klassen aus dem Jahre 1910. Dort sieht man die Jugend, Hoffnung und Zukunft des damaligen Neuhartins. Die Namen kennen nur noch diejenigen, deren Ahnen, Ur- und Großeltern auf dem Bild zu sehen sind. Von denen haben uns wahrscheinlich schon alle verlassen. Sie sind erwachsen, haben geheiratet, für ihre Familie, in den Kriegen für die Heimat gekämpft, sind auf den Fronten gestorben oder die Glücklichen sind heimgekehrt, haben ihre Kinder aufgezogen, sie haben erinnert, sind alt geworden und dann gegangen.

Sie sind heute nur Erinnerungen und die Erinnerungen verbleichen rasch in dem Gedächtnis der Nachkommen. Aber das Moment blieb uns hier, mit den Lehrern und Lehrerinnen mit strengen Augen, die die heutigen modernen Unterrichtsformen noch nicht gekannt haben und trotzdem den Kindern die Wissenschaften, die Sitten, das Moral und die Ehre der Traditionen und der Alten beibringen konnten.

Chapter III

School and children

It is impossible to look at the photos of the children of the past without being touched. There is for example the common photo of class 4, 5 and 6 taken in 1910. It is a snap of the youth, hope and future of Újhartyán. The names of them are known only by those, whose ancestors, grand- grandparents and grandparents are in the photo. Most of them have probably left us. They grew up, got married, fought for their families, and for their country in wars, died in the fronts, the lucky ones got home, brought up their children, remembered, got old and left. They are only memories today, and memories fade away fast in the mind of posterity. But the snapped moments remained with us, teachers with harsh glance, who did not know the so called modern methods of education of recent days, and despite of that, they could teach sciences, moral, traditionalism and respect for old people.

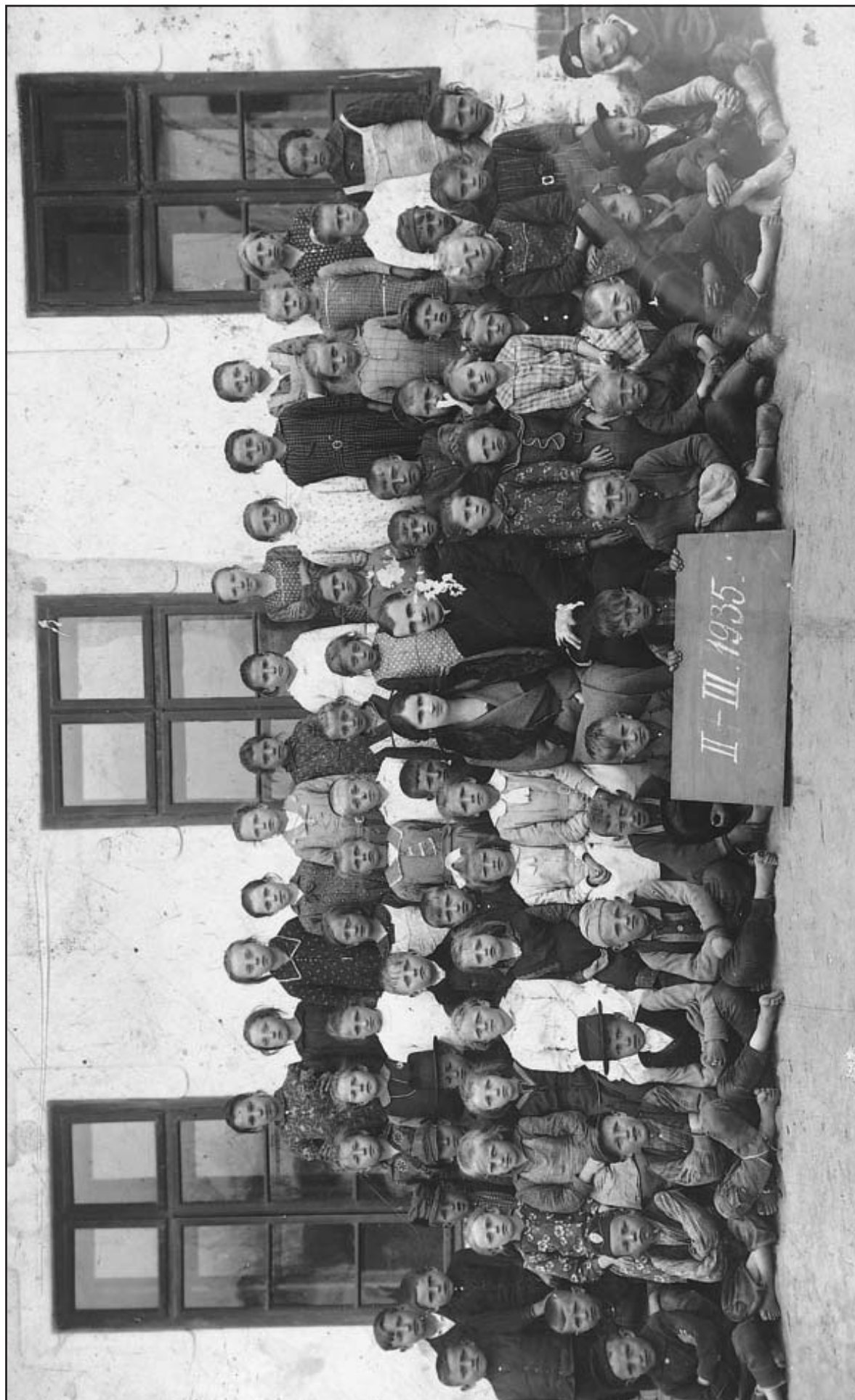
43. Osztálykép 1926-28 körül. Középen – sállal a nyakában – Rott Géza kántortanító.

*44. Fajtb Jánosné (Surman Rozina) osztályképe 1941-ben, a tanítónő Sitter Mária (Sitter kisasszony).

*45. Németh József osztályképe 1934-ben.

**46 Osztálykép 1935-ből, a tanítónő Rombányi Sándorné.*

*52. Az osztálykép 1943/44-es tanévben készült. A tanítónő Rombányi Sándorné, az alsó álló sorban baloldalt Rizmajer Anna (Ménich Józsefné).

*53. Ménich József osztályképe 1940-ből. A két tanítónő Rombányi Sándorné (ül) és Sitter Mária.

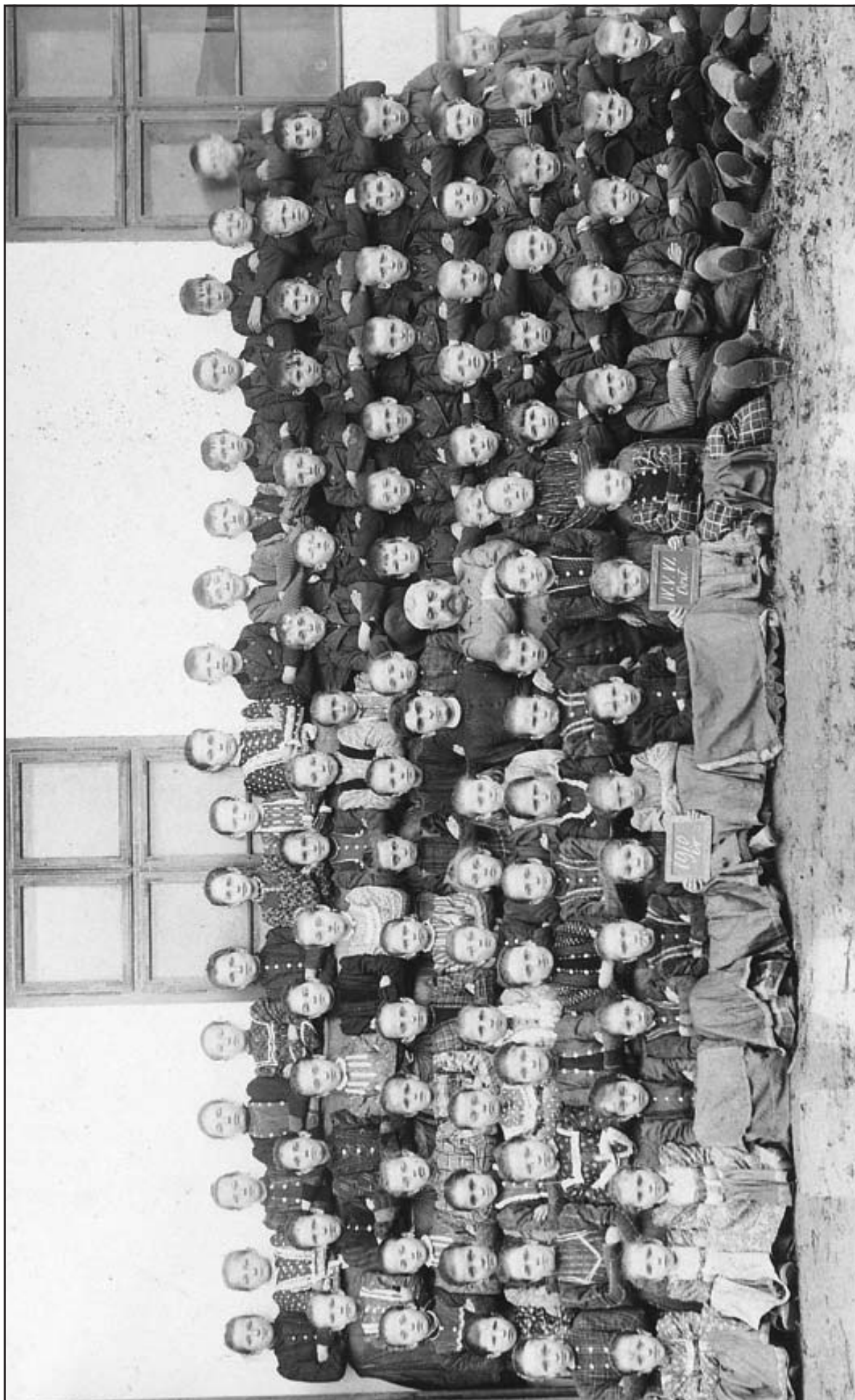

*54. Osztálykép az 1949/50-es tanévben. Osztályfőnök Lányi Ilona (Radóczy Károlyné).

55. Rutterschmidt Teréz (Nagy Istvánné) kétévesen 1944-ben, valószínűleg úrnapi körmenetkor.

56. Osztálykép 1910-ből. Wachsman Róza (Hermina) osztályképe.
A képen a tanító úr (nagy bajjusszal) Szalay György, akit a bartyániak „kláne Lebrer” –kis tanító – néven emlegettek.
Az újhartyániakat 40 éven át tanította.

57. Fiatal fiúk 1950-ben. Balról jobbra: Kleineisel Jakab, Fajth János, Kleineisel József, Fajth Ferenc, Surman György és Kleineisel Lipót.

58. Fajth Erzsébet (Manger Henrikné)
3,5 évesen a szülői házában (Fő út 36 sz.).

59. Hirth Antal kisbáránnyal.

**60. Osztálykép 1946-ból.
A tanítónő Lányi Ilona (Radóczy
Károlyné).*

**61. Osztálykép 1942-ből, az osztályfőnök Rombányi Sándor.*

**62. Osztálykép 1942
körül.*

**63. Petrányi Magdolna
osztályképe 1944-ben, középen
Rombányi Sándorné tanítónő.*

**64. Osztálykép 1948/49-ben,
a tanítónő Rombányi Sándorné.*

**65. Balázs András
osztályképe 1942-ben,
a tanító
Rombányi Sándor.*

**66. Az 1947/48-as tanévben végzett V-VI-VII. osztályok Lányi Ilona tanítónővel.*

**67. Osztálykép 1948/49-es év elsőosztályosaival (Rizmajer Mihály osztálya). Középen Romhányi Sándorné tanító.*

**68. Iskolásképf 1941-ből, középen Romhányi Sándorné tanítónő.*

69. Tusák Öcsike (Márton) 1949-ben.

70. Családi kép 1923-ban, Lányi József és felesége Apfel Mária, kislányuk Ilonka.

*71. Újhartyáni gyerekek a hernádi tanyasi iskolában, kb:1940-ben. Összevont osztályokban tanultak. A kalapos tanító Nagy László, mellette a testvére Nagy Tibor.

*72. A negyedikesek 1947-48-ban Rombányi Sándor tanár úrral .

73. Iskolai csoportkép Lányi Józsefné (Apfel Mária) tanítónő mellett fehér sapkában a lánya: Ilona.

74. Iskolákép 1928-30 körül. Az első sorban balról a hatodik Jeszenszki Mária (Schulcz Jánosné).

75. A régi iskola udvarán 1942-ben a leventék és az iskolások közös ünnepségén.
A képen látható Rombányi Sándor, Balogvári József, Kaldenecker Pál..

*76. Osztálykép 1936-ból. A tanító Romhányi Sándor, jobbján a leánya Gizella.

*77. Az első osztályosok 1951/52-es tanévben. Középen Romhányi Sándorné (Sebők Mária) tanítónő.

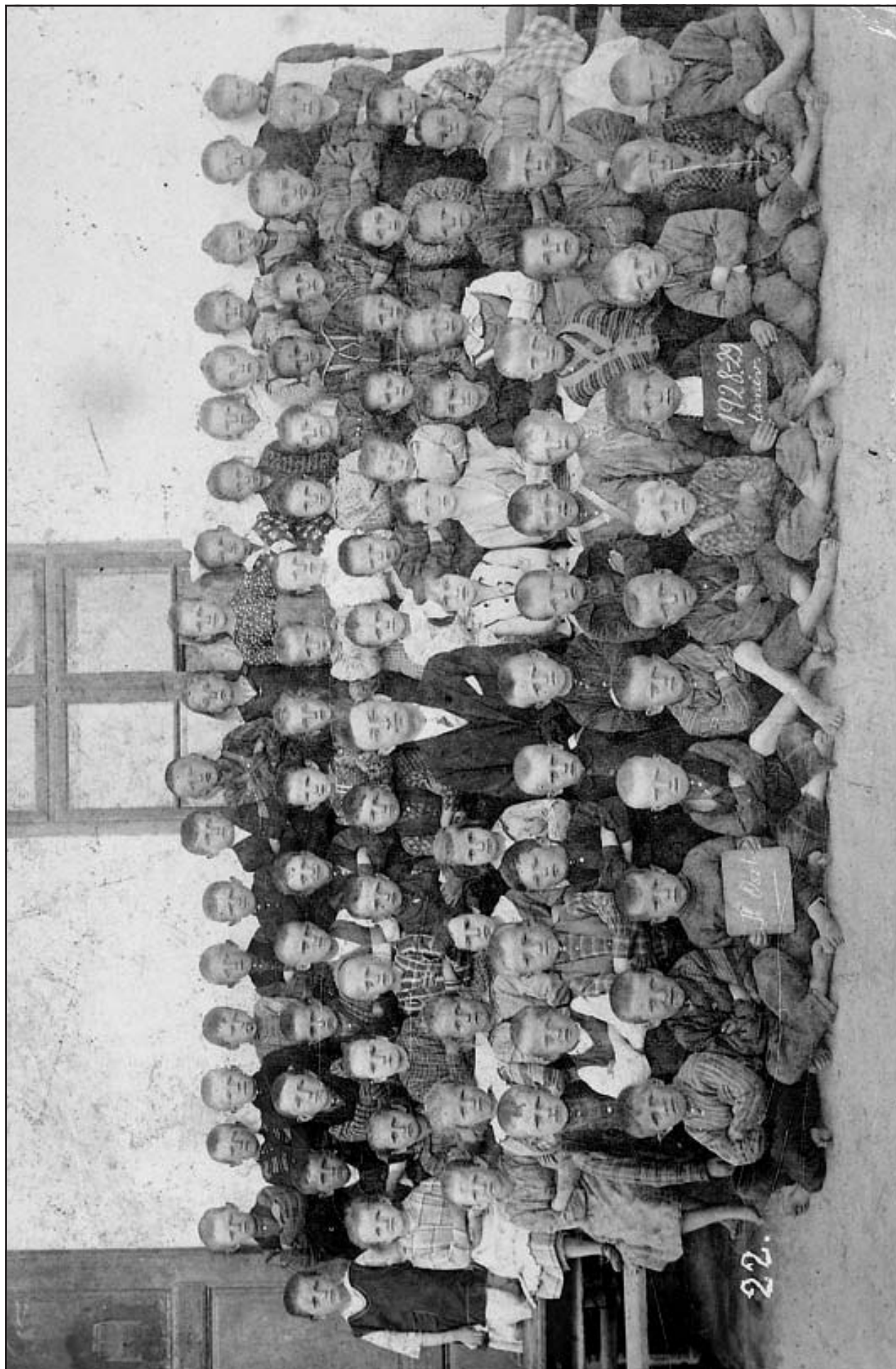
78. Gyerekek 1937-ben.
Balról: Hümpfner Katalin (Kaldenecker Józsefné),
Hümpfner Pál, Kaldenecker Teréz (Cserna
Andrásné) soroksári pulóverben.

79. A kép 1928-ban készült és a Kleineizel
testvérpárt Teréziát (Stégner Józsefné) és
Andrást ábrázolja.

80. Kökényesi Imre iskolaigazgató
1962-ben átadott új iskola
épületében (az iskola igazgatója
volt 1951-1981 között).
Emlékét a mai iskola aulájában
nagyon szép bronz emléktábla
őrzi.

*81. 1928-29-es tanévben az elsőosztályosok – Nagy József tanítványai.

**82. Osztálykép a bernádi tanyasi iskolából. A tanulók nagy része újhartyáni.*

**83. Iskolai kép 1942-43 körül. Lányi Ilona (Radóczy Károlyné) osztálya.*

*84. Az osztálykép 1948-ban készült a 7. és a 8. osztályokról, az osztályfőnök Sásdi Antal.

